

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložnosti ter od vsake petite vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gl., pol leta 1 gl. 50 kr., za četrť leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Česa nam treba?

I.

Letošnje leto je za našo Avstrijo velikega pomena. Obhajamo petdesetletnico vladanja našega cesarja, slavimo pa tudi petdeseto leto našega političnega prebujenja.

Petdeset let je za posameznega človeka dolga doba. V življenju narodovem in državnem smatra se pol veka le za kapljo, ki kane v neizmerno večnost. Kakor se nam zdi vodena kaplja na prvi pogled nekaj jednostavnega, tako je približno tudi z dobo pol veka.

A oglejmo si nekoliko bližje dobo, o kateri se bo kmalu reklo, da je minula, da živi le še v zgodovini. Ona je znamenita, ker je začetek novega javnega življenja, ker se je v teh petdesetih letih marsikaj doseglo v prid razvoja človeštva, in pa je marsikaj tudi izostalo, kar se je od nje pričakovalo. Poslavljaljoča se doba ostala je posameznim narodom v narodnem in gospodarskem oziru precej na dolgu. A kaj si hočemo! Ura zamujena, nikdar več dobljena, pravi pregovor. Zatorej bo treba prihodnjič čas boljše uporabiti, posebno obrniti svoje moči prav tja, kjer so najbolj potrebne in kjer so se do sedaj primeroma slabo uporabljale.

Poglejmo n. pr. v zgodovino našega slovenskega naroda od leta 1848. pa do današnjega dne. Neradi bomo priznali, da smo poleg prime roma velikega napredka vendar le zaostali za drugimi omikanimi narodi. Mnogo se je storilo v zadnjih petdesetih letih na polju prosvete, tako, da ne more noben pravičen nasprotnik trditi, da Slovenci ne spadamo med omikane ljudi. Ako se je „Zelenec“ pred desetletji rogala našemu slovstvu, češ, da more vsega nesti pod pazduho v mlin, tedaj bi se danes nikakor ne mogel tako širokoustiti. Danes bi videl, da je

omika našla tudi do naših kmetov pot in da se sme gledé izobraženosti slovenskega kmeta višje ceniti nego njegovega nemškega, italijanskega ali ogrskega soseda.

In klevetnikom slovenskega naroda mogli bi dandanes pokazati napredek tudi na gospodarskem polju in mu reči ter dokazati, da je sad lastnega truda.

Če pa še ni vse tako, kakor bi lahko bilo in moralo biti, tega nismo samo mi krivi. Kadar tožimo o neznosnih razmerah na narodnem polju in prosimo pomoči pešajočemu gospodarstvu, takrat mislimo vedno le na vse one v nebo vpijoče krivice, katere se gode našemu narodu že od pamtiveka, takrat spominjamo merodajne kroge le na njihove dolžnosti napram narodu, ki je že stoletja izdatna podpora državi, katera ga v zahvalo zato prezira, zapostavlja in tepta.

Da se nam je dala za neštete duševne in gmotne žrtve primerna odškodnina, da imamo dovolj potrebnih šol, da se je oziralo pravično na stanje našega kmeta, ne bilo bi nam treba danes tožiti, da smo zlasti v gospodarskem oziru še precej daleč za boljše negovanimi narodi.

Toda pustimo svoje pravične tožbe v stran. Te nas ne dovedejo do boljše bodočnosti. Malo je upanja, da bi nam prišla od zgoraj pomoč. Kakor v srednjem veku, moramo reči, Bog je visoko, cesar pa daleč. Torej pomagaj si sam.

Tega reka moramo se praktično poprijeti, ako hočemo, da popolnimo vse nedostatke, katere prenesemo nebote v drugo polovico konstitucijske naše dobe. A vprašanje postane, bomo li mogli sami ob lastnem trudu vse dopolniti in popraviti. Nikakor ne. Ali nekaj moremo v zboljšanje našega položaja vendar le sami storiti, nekje utegne naš trud pri sedanjih razmerah vendar obroditi sadu, in biti v korist zlasti

onemu stanu, na katerega se često kaj rado pozablja. To je naš kmečki stan.

Ne more nam biti neznan, da kmet vedno in vedno toži, da je slabši nego je bil pred leti. Hočeš nočeš moraš mu pritegniti, ako ne poznaš iz lastnih skušenj njegovih težav, in vprašati se moraš, odkod to in kako tu odpomoči.

Med vzroki slabega kmečkega položaja našel boš tudi dejstvo, da je slov. kmet pri vsej svoji omiki vendar le premalo praktičen. To pa izvira od tod, ker je nezaupljiv proti vsem novotarijam, ki so pri današnjih razmerah neobhodno potrebne, in ker se mu ne nudi prilika podučiti se, uvidevati ničnost svojih pomislekov nasproti potrebnemu napredovanju ter se poprijeti umnega gospodarstva.

Kmet je, pravimo, nezaupljiv. Da je to resnica, svedoči nam med drugim zgodovina škropljenja vinskih trt po naših goricah. Koliko časa se je potrebovalo, predno so uvideli kmetje korist škropljenja, kako polagoma se je isto vpepljavalo med prostim ljudstvom, ne da bi vsakdanji predsodki povsem izginili. Kako se po nekod posmehujejo streljanju zoper točo, ki utegne vendar le vplivati na kakovost padavine. O drugih novejših in koristnih napravah in iznajdbah na gospodarskem polju niti ne govorimo. Saj je znano, da jih naš kmet ponajveč ne pozna, niti teoretično niti praktično.

In tega nedostatka pri našem kmetu ne smemo pripisovati samo njegovi nezaupljivosti. Saj vemo, odkod prihaja ta, saj je v sto slučajih devet in devetdesetkrat krivo nepoznanje sredstev za zboljšanje duševnega in gmotnega stanja.

Sredstva pa so zopet različna. Prvo mesto med njimi zavzema pač poduk. V tem pogledu pa smo Slovenci kaj na slabem. Koliko primer-

LISTEK.

Savinjski splavci.

Kdo jih ne pozna, naše krepke, čvrste splavce iz Gornje Savinjske doline? Junaške postave, utrjeni proti mrazu, solncu, dežju in vsakemu vremenu, izvažajo svoje pridelke — deske, apno v sodih, samokolnice i. dr., po potu, katerega jim je naredila narava, ko še ni bilo o železnicah ne duha ne sluha.

Kako so železnice vplivale na promet, to občutili niso samo vozniki, kateri so še v začetku druge polovice našega stoletja monopolizirali tovorni promet po cestah in si vsled tega svoje žepe celili s tisočaki; — ta nova prikazen bila je tudi hudi udarec posebno za naše savinjske splavce in posredno za vse tiste, katerim so dajali splavci lepe zaslužke. Posebno so bili prizadeti gostilničarji ob Savinji in Savi, ki so si pri splavcih kovali cekine, dokler še ni bilo železnice.

Pri njih so splavci delali svoje postaje. Kakor ob državnih cestah, tako so bile tudi ob Savinji in Savi imenitnejše gostilne, kjer so potniki počivali in se krepčali, prenočevali in v takratnih „zlatih“ časih pili, da je vino kar z mize teklo.

Ko so pa zgradili železnico Zidanmost-Zagreb, žvižgal je tovorni vlak mimo Zoretove in Šavsove gostilne. Tistih 24 parov volov, ki so tovrno ladijo vlačili ob Savi navzgor, poklal je sčasoma mesar, če niso imeli imenitnejšega poklica, — in savinjski splavci se dandanes le prav redko, le kedar je neobhodno potrebno, vstavijo v prejšnjih gostilnah ter zavzijejo poleg seboj prinesenega živila le malo pijače.

Dandanes prinese včasih g. Š. iz Solčave inozemske cekine v Celje zamenjat, katere so mu prinesli sedaj bolj varčni splavci iz Srbske in sosednjih dežel, dočim so jih poprej potrosili na raznih postajah na potu domov.

Leté pa so deloma usahnile, odkar so železnice odvzele splavcem tovorni promet, in le stari ljudje, ali pa stare pesmi nam pripovedujejo kako življenje so imeli poprej splavci, pri katerih so si obiskovane gostilne kovali svoje cekine.

V ritmu „humplät, humplät“, s katerimi besedami se onomatopoeično označi veslanje splavcev, pripoveduje nam splavčev življenje naslednja pesem.

„Hit! hit!“

Hit' le hit' trte vit'! Sneg se že zlo cedi,
Voda s planine kar curkoma dol leti,
Bomo zvezali, urno peljali,
Bratec le hit'!

„Glej! glej!“

Sneg se že zlo tali, voda se perblišči,
Flosarski stol se na trg že košati,
Deske so suhe, ko zimske muhe,
Le trte vež'!

„Jur! Jur!“

Zdaj le odrini kot veter bo smučalo.
Da mi le prednik upiknil v kleč ne bo!
Zadnik opiraj! dobro zaviraj!
Le humplaj po žnur!

„As! as!“

Lej ga no, lej ga no, o ti prekleti tēč,
Gre mi ga vrže že koj na to prvo kleč,
Al si krmulil, al si fajfco pulil,
Da striš ta špas?

„Kaj? Kaj?“

Kaj pa le čenčaš zdaj? alj Ti na očeh fali,
Da kar ne vidiš kak voda se razgubi,
Po celej kleči? Le kaj še reci,
Grem kar nazaj!

„Stoj! stoj!“

Kolje na ramo le, saj bo ko veter stal,
Flosarji močni smo, kakor planinski vol,
Nā cente pili, štruklje drobili
Bomo nocoj!

„Jožk! Jožk!“

Sava dolj laška se vidi že, le poglej!
Nam brez kosila prepozno bo plut naprej,
H kraju ga rukni, vrv mu smukni,
Do zaaklja!

„Jožk! Jožk!“

Reci dolj Šavsovi, naj nam ta boljš'ga da,
Naj nam pripravi za dvajset „peršon“ mesa,
Štruklje v dve skledi pa ne prebledi!
Potlej bo tuš!

nih in dobrih šol imamo v svoji domovini, v katerih bi se moglo kmečko ljudstvo izobraževati v gospodarski stroki in popolnjevati svoje stare in potrebne ne odgovarjajoče vede v kmetijstvu. Bore malo se mu jih je odmerilo in še te so mu več ali manj nepristopne. Od našega kmeta ne moremo zahtevati, da pošilja vse svoje sinove recimo na kmetijsko šolo na Grm. Ta mu je čisto preveč od rok, stane denar in vrh tega še težko pogreša delavskih močij. Istotako mu je nepristopna šola v Mariboru, kjer mu greni veselje do učenja vsiljevanje nemščine. In tako bi se dalo še marsikaj navesti, zakaj smo v gospodarstvu dandanes na nižji stopinji nego so drugi narodi.

In naj li vzpričo tega ostanemo mirni, naj li čakamo, da se nam prikaže kak „deus ex machina“ in nam pomaga.

To bi bilo ne le nespametno, marveč samoubijstvo. Ni nam treba čakati tuje pomoči, temveč poprimimo se sami dela. Le pomislimo, da nas okrožajo skoro sami napredni in imoviti narodi, da so ti vedna nevarnost za naš obstoj. Odbijajmo njih sile z enakim orožjem in ne bo se nam bati njihovega vpliva.

Podučujmo pred vsem našega kmeta v vseh strokah potrebnih njegovemu stanu, vzbujajmo v njem veselje do napredovanja v gospodarstvu in skrbimo v prvi vrsti zato, da ne ostanejo lepe besede samo besede, temveč, da postane beseda meso, z drugimi besedami, da porablja kmet vse to, čemur se je priučil, praktično.

Slovenci in ravnopravnost.

Bivši minister dr. Pražák, ki je bil l. 1882. pod ministerskim predsednikom grofom Taaffejem izdal nadsodiščem naredbo, da se imajo pri podrejenih sodnijah spisavati s slovenskimi strankami v civilnih kot kazenskih stvarih slovenski zapisniki in izdajati v tem jeziku tudi rzsodbe, odloki, vabila itd., podaril je v praksi avstrijskim Slovencem košček tiste postavno davno že zamčene ravnopravnosti, katera je stala nas več kot 20 let — političnega boja. Od tedaj so jeli prikazovati se tudi v uradnih listih slovenski eksekutivni odloki in podobna oznanila za slovenskega kmeta — žalostno osodo! Poprej plačeval je ta naš kmet nemške časnikarske inšerate sodišč s svojimi krvavo pridobljenimi žulji, odslej pa je postal deležen milosti, da sme te slovenske inšerate, ki so mu in mu bodo še peli v njegovem jeziku — če jih prav bral ni — gospodarsko „libero“ — plačevati tudi s svojimi groši.

Od tedaj se je pri našem pravosodju mnogo spremenilo. Po padcu Taaffejeve vlade postala je ravnopravnost za Slovence odvisna skoro od vsacega sodnika, še bolj pa od vsacega predsednika slehernega sodnega dvora. Kako bi se bili radi nekateri izmed teh prikupili Waserju, Schmidtu in Gleispachu z zatiranjem slovenščine. O primorskih sodiščih niti ne govorimo! Ko bi

ne imeli na strani odločnih narodnjakov in zavednih narodnih advokatov in notarjev, bili bi kmalu spet tam, kjer smo bili pred — Pražákom! Statistika o ljudskem štetju je sicer res nekoliko imponirala Nemcem in Italijanom — morda tudi vladi — toda v notranjih uradnih prostorih se rešpekt pred slovenščino ni kazal, pač pa — sovraštvo proti nji pri uradovanju. Niti na Kranjskem se ta ravnopravnost ne čuti varna, kamo-li na Štajarskem in Koroškem.

Roče se lahko, da je šlo z njo od Pražákovih naredeb sém rakovo pot in pri vseh uradih jela je pojemati, kakor hitro se je čutila kakšna nemška sapica — z Dunaja!

Slovenci smo grozni optimisti in najivneži. Ves politični boj celih pet desetletij nas še ni izučil in vse skušnje ne strezovale, da bi znali zamčene pravice zahtevati in pridobljeno varovati. Ravnopravnosti je šlo že od leta 1882. do danes mnogo „rakom žvižgat“, pa vendar ne pride nikomur na misel, da bi nastopil proti nje uničevalcem. Zdaj niti ne vemo pri čem da smo z njo po nekod! Da se je nekateri drž. uradniki v mešanih krajih z nemško ali laško večino prav malo ali pa prav nič več ne drže, je že stara pesem, da pa se je hoté znebiti tudi že v slovenskih krajih, tega nam prerokovati niti treba ni! Kakšno ravnopravnost uživa danes večina Slovencev na Spodnjem Štajarskem, tretjina v Primorju s Trstom in polovica na Goriškem ter tretjina na Koroškem? S slovenskimi strankami se pri sodiščih, davkarijah, poštah, dež. odborih, finančnih direkcijah in podrejenih uradih pometa liki z metlo, in ne pismeno ne ustmeno ni deležen Slovenec ravnopravnosti. In kakor hitro zalaja kak Wolf ali zarujove kak Schönerer v dunajskem parlamentu, že poskoči sleherni nemškonacionalen uradniček korajže pijan nad Slovence, žugajoč mu z drzno samooblastnostjo, da ga vrže iz urada ako ne molči, itd.

Vlada misli priskočiti ravnopravnosti baje baš sedaj s preuredbo na pomoč, a sama niti ne ve kako dolgo bo živela. Če desnica ne pritisne zdaj nanjo, da izvrši zahteve slovenskih in hrvatskih poslancev, potem smo tudi z ravnopravnostjo izročeni zopet sovražni usodi, ki nam bo še le odjedla kar smo v petdesetih letih priberačili. Slovenski narod pa ne bo sit obljub in vladnih mamljenj, makari če napravijo nekateri poslanci-uradniki še tako karijero. Kruh za slovenski narod je v političnem oziru: izvršitev zahtev slov. in hrvatskih poslancev, ki grofa Thuna v desnici podpirajo. Če jih zdaj ne izpolni, jih tudi pozneje ne bo, za to bodo že nemški — obstrukcionisti skrbeli!

Slovenščina pri graškem nadsodišču.

Graško nadsodišče je bilo zadnje mesece na površju političnih razmotrivanj v vseh slojih prizadetih narodnostij.

Prizadeti, kruto prizadeti smo bili seveda le mi Slovenci, katerim se nam je osmelilo pri lastnem nadsodišču v Gradcu zanikati veljavnost slovenskega jezika.

Ko se je to zgodilo prvokrat, ko je prepoval takozvani slovenski senat slovenskim strankam slovensko govoriti, češ, uradni jezik pri graškem nadsodišču je nemški, ker je tudi mesto Gradec — nemško, tačas je vse ostrmelo, nikdo pa ni hotel verjeti, da so takšni nazori graških sodnikov resno mišljeni. Pa bi tudi bilo nekaj nezasišlanega, bilo bi pojmovanje nerazsodnih divjakov, zanikati Slovincem ono prirodno pravo, kakšnega niti v sultanovih zemljah ne hodi nobenemu turškemu „kadivu“ na misel odrekati: da bi oni, ki se zatekajo k svojim sodnikom morali se pred njimi zagovarjati v tujem jeziku. Kar pa ni mogoče na Turškem, čemur bi se smejal afrikanski divjak, ako bi ga kdo silil govoriti in poslušati tuj, njemu neznan jezik, to so hoteli graški nadsodniki uvesti, ter so deloma že tudi uvedli za štajarske, kranjske in koroške Slovence.

Naši Nemci so res že smešne prikazni! Bodisi sodni sluga ali minister, ako čuti — ali si vsaj domišluje — v žilah nekaj germanske krvi, potem mu je povsod prvo načelo povdarjati edino veljavnost in zveličalnost nemškega jezika, nemških šeg in — karakterov ter vse potiskati v blato, kar ne spominja na nemštvo. Pri tem ne pozna obzira ne do svojega zvišanelega poklica ne do zakonov.

Ako pa bi smeli kje iskati izjeme, moralo bi to biti vsaj pri naših sodnikih. Po skromnih nazorih zadnjega gorskega kmeciča ne smel bi poznati sodnik nikdar razlike med sojenimi, kateri veri ali narodnosti pripadajo ter kateri jezik govorijo. Sodništvo moralo bi vendar biti zvišeno nad vsakim političnem stremljenjem in vrvenjem, kakršno provzročajo baš jezikovne razlike.

Da temu ni tako, da ni niti jednega stanu, v katerem bi pripadniki nemške narodnosti še ne bili oblizani od političnih valov, to je pokazal svojedobno senat pri graškem nadsodišču.

Mislil bo morda kdo, da si senat tačas ni bil niti na jasnem, kaj mu je storiti ter je le za „poskušnjo“, kaj poreko k temu gospoda na Dunaju, zavrgel slovenščino v svojem okrožju.

Temu pa ni tako, nego so ti sodniki sklenili, nečuden sklep ter ga iz lastne moči proglasili, dasi so jim bile Pražákovere naredbe in drž. temelj zakonika v tem smislu dobro znane ter so morali tudi biti pripravljeni na vsakojako ministersko zavrnitev. Vendar so tvegali mnogo ter z drznim čelom razklicali nekaj, česar sami verjeli niso. Mislili so si najbrž: morda se še najde tudi pri najvišjem sodišču kakšen nasilnik in slep protektor nemščine, ki jim bo sklep odbraval, sicer pa — vse k večji časti Germanije — nemški narod nas bo v vsakem slučaju blagoval.

Doma in na tujem.

Poučna povest za národ.

Poljski spisal Felicijan Pintowski.
Poslovenil Podravski.

„Vse ima biti vaše . . . a kam pa greva midva z ženo?“ vpraša.

„Že znovič!“ nasmeji se prezirljivo Anton. „Kam naj bi hodila? Vidva ostaneta v koči, saj si jo vendar odkupita z zemljiščem vred. Ali ste že pozabili na to?“

„A . . . a . . .“ začudi se Jožek, ter se zamisli. „Ko bi pa ne imel s čem?“

„Ali me imate za norca, ali kaj? Kako ne bi prišle te številke, ker pa ste imeli take sanje in taka znamenja ter terna že ni izšla toliko let!“

Ta tolažba, to potrdilo Jožefovih dozdevkov je poslednjemu znovič zmešalo možgane. Ko bi bil kdo, želeč mu dobro, začel mu v tem hipu to stvar kakor je treba pojasnovati, bil bi ga bržkone prepričal ter ga od neumnosti in škode odvrnil. Toda Anton tega ni hotel. Videč, da Jožek omahuje, dotaknil se je rajše njegove slabe strani ter mu prognal z glave pametne misli. — Jožku so se zablščale oči, po licu se mu je razlilo detinsko veselje in rekel je Antonu:

„Prav svetujete, samo nekoliko premalo dajete, premalo . . .“

„Toda to je samo oblika“, pomirjal ga je Anton; „saj bo veljalo samo za deset dnij.“

„Kajpada za deset“, ponovi Jožek, „toda vsekako je to premalo. Ko bi dali vsaj tristo, pa bi človek že lože . . .“

„Dam tristo“, omeni urno Anton, „kajti toliko ste me že utrudili, da dam celo v zgubo, samo da stvar enkrat končava.“

* * *

Jedno uro poznej bil je Jožek v sedmih nebesih, ko je šel s polnimi žepi loterijskih listkov k beležniku podpisat pogodbo.

Pred beležnikovem stanovanjem čakal ga je že Anton. Ko se mu Jožek približa, obide ga nakrat neka želja, pokazati mu za skazano dobroto in posojilo hvaležnost. Ker pa ni imel ničesar, kar bi mu ponudil, hoče se mu uslužiti z dobrim svetom ter, dasiravno ga nihče ni vprašal, reče:

„Pritoževali ste se enkrat, Anton, da ne veste kaj početi z zemljiščem, toliko ga že imate, a čemu pa ne omožite vaše Marice z Matijčevem Jankotom? Saj bi bila iz nju izvrstna amba. Njiju nastavite na zemljišču, naj gospodarita

„Mat! mat!“

Ti pa račun zapiš', saj me že tak' poznaš,
Drevi jih pride deset, da jim glih tak' daš,
Vse bom poglihal, ko bi popihal,
Ko pridem nazaj.“

„Zdaj! zdaj!“

Žegen šent Janževca: Zdravica naj vsem velja,
Sveti Miklavž nam na vodi pomoč naj da,
Ukali, peli, bomo veseli,
Le kar naprej!“

„Zdaj! zdaj!“

Jedli in pili smo, zdaj pa le kar na flos,
Jur, kar na prvega, ti si mu še narbolj kos,
Jožk naj bo vzadi, se še le vadi,
Mlada je kost!“

Pesem se nahaja tudi v Lipoldovi zbirki, poje se z raznimi varijantami, mesto Šavsove gostilne se imenuje Zoretova, in zabavljive kitice čez eno ali drugo teh gostiln pojejo pristaši ene gostilne o konkurenčni drugi.

Šavsovka (sestra rajneke Zoretovke) še ve pripovedovati o splavcih, ki so to pesem v njeni gostilni (sedaj hōtel Horjak) peli in „na cente pili, štruklje drobili.“ Pa to bilo je — nekdanj. Danes ga ni več gornjesavinjskega splavca, ki bi se tukaj oglasil; na svojih ličnih splavcih vozi se mimo, boreč se huje ko prej za vsakdanji hruh, — in treba je se še enkrat spomniti blagostanja in veselega življenja nekdanjih savinjskih splavcev, predno izgine v brezdnú pozabljenosti. Dr. K.

Mi smo pričakovali povsem mirnim srcem konečne razsodbe, saj smo vendar že od nekdanj trdnega upanja, da se krivica nad pravico nikdar ne sme vzdržati. Bolj pa se nam je zdelo čudno, kaj ima v tej zadevi vlada toliko časa premišljevat, da nas je pustila par mesecev v negotovosti, ali veljajo občni državni zakoni in naredbe tudi za nas, ali nas morda misli za Gradcem tudi Dunaj proglasiti — za neopravičene do življenja in razvoja.

Nemci pa, ki v začetku sami niso verjeli, da bi bilo enako postopanje napram slovenski narodnosti dopuščeno, začeli so čedalje bolj samim sebi prigovarjati, dokler so resno verjeli, da ravnajo prav ter da se jim je zgodila huda krivica, ko se jim je ovrгло, česar zakonito nikdar imeli niso.

Ko se je namreč te dni konečno razglasil sklep najvišjega sodišča na Dunaju, da ima slovensčina pri graškem nadsodišču popolno pravico, da je bil nasprotni sodni sklep graškega senata nepostaven, le izvor mržnje do Slovencev in njih jezika, zagnali so Nemci nakrat krik in vik: to je očiten atentat na graško nadsodišče, je pa tudi velika nacionalna nevarščina za nemško mesto Gradec.

Pa razumite, ljudje božji, nemško logiko! Proti ločenju Slovencev od graškega nadsodišča delajo z vsemi silami, niti tega ne privolijo, da bi se delegiral v Ljubljano poseben senat, a če prihajamo v Gradec, pa je velika nacionalna nevarščina za graško nemštvo.

Graški nacionalni listi, ki dobivajo vsa obvestila naravnost iz nadsodiščnih dvoran, sčuvajo že sedaj sodnike, naj prezirajo odlok najvišjega sodišča gledé slovensčine, ter pustijo, da se slovenska stranka vsakokrat posebej pritoži.

Nismo navedli tega odloka morda v dokaz naše pridobitve, saj je nemški tat le prignal prisiljen samo ukradeno nam kravo nazaj, a vredno si je ogledati to nemško bujno fantazijo, kaj smatrajo že vse za napade na njih nacionalnost in kaj za privilegij Slovincem.

Nemška drznost ne pozna sramu! Ko smo dobili sedaj v Maribor jednega slovenskega adjunkta — kjer bi morali biti vsi sodniki Slovinci — vpijejo po državnem zboru, da se sodišča slovenijo; tudi graško nadsodišče bo po njihovih brezstidnih nazorih kmalu poslovenjeno, ako bodo slovenske stranke slovensko govorile.

Celjske novice.

(Imenovanje.) Fužinar g. Fran Gostiša v tukajšnji cinkarni je imenovan fužinskim upraviteljem.

(Volitev za okrajno bolniško blagajno celjsko) je razpisana po sledečem redu: I. sodiščni okraj gornjegrajski ima dva volilna kraja in sicer 1. Ljubno, kjer volijo člani bolniške blagajne iz občin: Ljubno, Novaštifta, Gornjigrad, Bočna, Solčava in Luče 3 odposlance dne 21. t. m. predpoldnem ob 10. uri v občinski pisarni na

Ljubnem. 2. Mozirje, kamor spadajo občine Mozirje, Kokarje in Rečica volijo tudi 3 odposlance istega dne ob 3. uri popoldne v občinski pisarni v Mozirji; 115 delodajalcev tega okraja voli 6 odposlancev ob enem s člani bolniške blagajne. II. sodiščni okraj vranski ima tudi dva volilna kraja in sicer: 1. Vransko, kjer volijo člani iz občin Vransko, St. Jeronim, Št. Jurij ob Taboru in Marija Reka 2 odposlanca dne 21. t. m. predpoldnem ob 9. uri v občinski pisarni na Vranskem. 2. Polzela, kamor spadajo občine Polzela, Braslovče, Grajska vas in Gomilsko voli 7 odposlancev dne 21. t. m. popoldne ob 3. uri v gostilni pri „Orgelbauru“ na Polzeli; 65 delodajalcev tega volilnega okraja z 92 glasovi voli 4 odposlance. III. sodiščni okraj celjski ima štiri volilne kraje in sicer: 1. Petrovče z občinami Petrovče, Žalec, Griže, Gotovlje, Šmartno v Rožni dolini, Velika Pirešica, Št. Pavel in Št. Peter v Savin. dolini, kjer voli 142 članov 10 odposlancev. Volitev se vrši v občinski pisarni v Petrovčah dne 24. t. m. ob 9. uri predpoldnem. 2. Vojnik z občinami Vojnik, Doberna, Novacerkev, Frankolovo in Višnjaves, voli dva odposlanca istega dne ob 3. uri popoldne v občinski pisarni v Vojniku. 3. Celjska okolica z občinami Celjska okolica, Škofjaves, Št. Jurij ob juž. žel., Svetina, Kalobje, Št. Lovrenc nad Prožinom, Dramlje in Teharje, voli 8 odposlancev. 4. mesto Celje s 326 člani voli 25 odposlancev. Volitev za okolico in mesto celjsko se vrši dne 28. t. m. ob 2. uri popoldne v hotelu pri Slonu (Elefant). 278 delodajalcev sodiščnega okraja celjskega s 419 glasovi voli z delavci 20 zastopnikov. Vsaki polnoletni član bolniške blagajne ima pravico voliti in je moral dobiti izkaznico in glasovnico za to volitev. Vže pred volitvijo mora vsak član na glasovnico zapisati ime in bivališče tistega, kteremu hoče dati svoj glas. — Za volitev pa so veljavne samo tiste glasovnice ali volilni listki, katere je izdal mestni urad celjski. Če bi kateri volilcev izkaznico ali glasovnico zgubil, ali če bi se mu ne bila pravočasno vročila, naj se oglasi pri uradniku, ki bode vodil volitev. Ta mora volilcu izročiti izkaznico in glasovnico proti temu, da se izkaže z društveno knjižico ali plačilno polo. Priporočamo delavcem in delodajalcem, da se volitve polnoštevilno vdeležijo, da pride vodstvo bolniške blagajne Slovincem v roke, kojim že davno po naravnih zakonih pripada. Sedajno vodstvo vzdržuje se samo s silo, pa tudi ta sila mora jenjati, ako slovenski delavci in delodajalci storite svojo dolžnost.

(Občinski odbor celjske okolice) je v svoji seji dne 25. septembra t. l. enoglasno sklenil prositi za slovensko uradovanje in za slovensko izklicavanje po vseh železničnih progah na Slovenskem, za slovenske napise na novem c. kr. poštnem poslopju v Celju, za ustanovljenje nadsodišča in vseučilišča v Ljubljani, in so se peticije odposlale dne 12. oktobra t. l. na dotična ministerstva.

(Martinov večer,) katerega nam je priredilo naše vrlo „Celjsko pevsko društvo“ pretečeno

nedeljo bil je jako dobro obiskan. Počastilo nas je dokaj uglednih gostov iz Št. Jurja, Žalca, Laškega trga in drugod. Dasi je bilo petje obeh zborov, kakor vselej mično in dovršeno, zavzeli sta glavno zanimanje obe uprizorjeni veseloigri, osobito pa — godba. Obe igri videli smo že uprizorjeni od istih oseb na našem odru, vendar so vzbujali vsestransko priznanje vsi igralci, oziroma igralke. V igri „Gluh mora biti“ dopadalo je pač najbolj komično ponašanje strežaja Bonifacija (g. A. Terček) in zasebnika Damoiseau (g. I. Rebek), a tudi Englantina (gdč. Leitgeb), ki je imela vrh tega še obširno ulogo tudi v drugi igri, ter Placide (g. Sax) rešila sta svoji ulogi povsem izborno. V drugi igri „Berite „Domovino““ prijal je pa vsakomur dovršni diletantski nastop, maska in kretanje Kratkega (g. dr. Ravnihar), a igrala sta tudi razven že omenjene gospice Leitgebove, ki je imela v tej igri ulogo Manice, spretno in v vsestransko priznanje Marijana (gospa dr. Karlovšekova) ter dr. Dragič (g. dr. Karlovšek). — Višek zanimanja, zadovoljstva in presenečenja pa je žela nova „Slovenska celjska godba“, katero nam je predstavil že precej dobro izvežbano njen neutrudljiv kapelnik g. A. Munda. Jekleno vztrajnost in delavnost tega gospoda zna ceniti le tisti, ki pomisli, da so izmed nastopivših 17 godcev vsi doma iz oddaljenih pokrajin, katere je bilo mogoče sklicati le k štirim skupnim vajam, a vendar so rešili svojo zadačo prav mojstersko. Pričeli so s koračnico „Zastava“, ter igrali pozneje še valček „Dunajska“ in francosko polko „Pomlad“. Ploskanje po vsaki poedini točki ni hotelo nehati preje, nego da so ponovili, ozir. še pridjali nov komad. Gospodu Mundi čestitalo se je od vseh stranij na prelepem vspehu, a čestitati je sploh celjskim in okoliškim Slovincem, da smo dobili toli željeno narodno godbo. — Dokaj smehu je obudilo tudi srečkanje Martinove gosi, ki pa je bila le — raca.

(Občni zbor narodne čitalnice v Celji) vrši se v torek dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih čitalnice v „Narodnem domu“ v Celji.

(Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celji.) Dne 12. t. m. sta pristopila k temu društvu odvetnika gg. dr. Ivan Dečko iz Celja in dr. Valentin Krisper iz Ljubljane kot ustanovnika in plačala v društveno blagajno skupaj 100 kron. Sedaj ima društvo 6 ustanovnikov, kateri so plačali skupaj 300 kron. Imena prvih štirih ustanovnikov je „Domovina“ svoj čas že objavila. Ako bi ti našli še daljnih posnemavalcev, uresničila bi se kmalu želja in namen društva, namreč, da si tisto osnuje svojo lastno bolniško blagajno.

(Misterijozna smrt.) V nedeljo dne 13. t. m. okolo 2. ure popoldne aretirala sta dva celjska policista (jeden novinec) 35 let starega težaka imenom Alojzij Košec, ker je baje v pijanosti razgrajal. Policista sta mu sledila v Gaberje, ga zvezala, a ker se jima je protivil, vrgla sta ga zvezanega na samokolnico ter ga dala vleči v zapor. Dve uri pozneje pa so našli moža obešenega v zaporu v mestnem magistratu.

ter se s tem iznebite skrbij, sami pa greste lahko mirno po kupčiji. Torej ona dva na polju, a vi pri kupčiji, pa bo to taka terna, da boljše ne morete najti!“

„Oho, a kako je prišlo do tega, da naj omožim Marico z Jankotom?“ vpraša Anton nezadovoljen.

„Kako je prišlo? I nū, vsi to govore, pa tudi jaz govorim o tem. Saj imata oba v drug družega obrnjene oči ter si napijata in skupaj plešeta, torej sem si mislil, da je to tudi vam že znano.“

„Sedaj prvokrat čujem o tem,“ reče kisló Anton, „toda porok sem vam, da iz tega ne bo nič. Nimam zanj Marice ter sodim, da on niti ne sme misliti nanjo.“

Tako se razgovarjajoč sta stopila k beležniku.

Po semnju.

Anton je bil vračajoč se s semnja, nenavadno zamišljen. Proti svoji navadi vzela je na voz pol ducata sosedov in sosedinj. Ni pa učinil tega, da bi se z njimi razgovarjal, niti iz vljudnosti, ker je bil zelo malobeseden; biti vljuden

za prazen nič pa tudi ni imel navade. Antonu bilo je mar samo jedno, namreč preprečiti, da bi na vozu ne bilo prostora za Janka, kajti po razgovoru z Jožkom se je prepričal, da se Janko bolj bliža Marici nego si je bil mislil. Torej je sklenil, ne jemati ga s seboj na semnje, z Marico pa spregovoriti družega dne odločno besedo. Zato je tudi takoj drugi dan vprašal Marico, ali je resnica, da ima Janka rada?

Marica je z vaškim dekletom prirojeno odkritosrčnostjo priznala, da je resnica, da imata drug drugega rada, kar je pa oče gotovo že opazil, ker tega nikdar nista skrivala. To priznanje je razburilo Antona.

„Kako,“ reče Marici, „ti bi hotela takega, ki ne bo imel ničesar razun te očetove kočje in kakega orala zemljišča?“

„Dragi oče,“ odvrne Marica, „moja pokojna mati so mi zmerom zabičevali, naj ne bi jemala bogatega, marveč poštenega, češ, da mi nikdar ne bo žal tega.“

„Ha, na vse, kar ti rečem, odgovarjaš mi zmerom, da je pokojna mati tako rekla, toda jaz ti pravim, da jaz govorim drugače in da mora tako biti, kakor jaz hočem.“

„Toda dragi oče, saj še ne gremo k svatbi, a ko bi tudi že šli, gotovo bi naju blagoslovili, kajti Janko je jeden izmed najvrlejših in poštenjših fantov.“

„Kaj praviš, kaj? Jaz bi vaju blagoslovil? Nikdar, nikdar! Pa mi še trdiš, da Janko je najpoštenjši!“

„Saj ste še pred nedavnim sami to trdili, oče. . .“

„Res, da sem trdil,“ seže ji Anton v besedo, „ker sem mislil, da se nemara poboljša, toda že davno sem vedel, da je malopridnež. Pa ne samo malopridnež, marveč tudi nečimnik in . . . tat.“

„Tat?!“ zakriči Marica, zalivajoč se s solzami. „Po krivici ga dolžite, oče!“

„Sčasoma se prepričaš sama, a sedaj pa nehaj ihteti ter pozovi Katrico, ali katero drugo deklico, da pride prebirat grah, ker jutri ga bomo sejali, a seme še nimamo čedno.“

* * *

(Dalje prihodnjič.)

Političen dvoboj.

Ni čuda, da naš parlament ne more izpolnjevati svojih dolžnosti. Saj se v njem dogajajo stvari, nad katerimi se mora slehern treznomisleč človek zgražati. Komaj se malce pomirijo duhovi in se lotijo resnega dela, oglasi se znova tista izdajalska duša v podobi obsojenega viteza Schönererja in kruljevega Wolfa, katerih glavna naloga je, preprečiti vsako resno delovanje poslancev in se širokoustiti s svojimi veleizdajskimi in podlimi nakanami.

Tako je minoli teden naravnost in brez ovinkov povedal Schönerer, da pričakujejo vsi avstrijski Nemci edino le od zedinjene Nemčije pomoči, da le po tem hrepenijo, da se čim prej tem bolje združijo avstrijske dežele z nemškim cesarstvom. Nam seveda ni bilo neznanostremljenje teh političnih barab. A tem bolj se je čuditi, da se predrzne človeče svoje želje in nakane tako očitno v državnem zboru izreči.

Tolažiti pa se moramo, da je še velika večina avstrijskega prebivalstva, ki stoji zvesto na strani svoje starodavne domovine, in da je le majhno število tistega človeškega izvržka, ki je zatajilo svoj domovinski čut in škili v jedno mer v nemško cesarstvo.

To so pričali protesti, ki so sledili veleizdajskemu govoru razupitega Schönererja raz ministrskih in poslanskih klopij.

A ne zadosti, da se je predrznil Schönerer govoriti o nekem opravičenem stremljenju nemškega naroda k velikemu nemškemu cesarstvu, ni zadosti, da je žalil s tem slehernega avstrijskega domoljuba; šepavi in čestilakomni nestvor Wolf spozabil se je tako daleč, da je razžalil na neodgovoren način tisti slovanski narod, ki je v svoji celoti vedno zatiran in tlačjen. Imenoval je Poljake „ein Schmarotzervolk“, on, ki nima najmanjšega pojma o pomenu te besede, in ki živi le ob milodarjih svojih privržencev. Razume se, da so ogorčeni vsi zastopniki poljskega naroda zoper to nečuveno žaljenje od strani „političnega berača“, kakor je zet celjskega Štepišneka.

Posl. Gniewosz zahteval je v imenu poljskih poslancev zadoščanja in ker se je Wolf temu upiral, vzkripela je v Poljaku tako kri, da mu je i on povedal par mastnih. Tega seveda ni smel Wolf požreti in pozval je posl. Gniewosza na dvoboj, v katerem je bil poslednji precej močno ranjen. Poslanca sta si segla v roke in čast Wolfova in poljskega naroda(?) je bila oprana.

Kdo se ne smeje tej komediji! Je li sploh mogoče misliti, da more tak politični pobalin, kakor je Wolf, razžaliti ves narod, in poleg tega zgodovinski slaven narod. Je li vredno odgovarjati človečetu, s katerim noben količkaj pametni človek več ne računi; je li častno za narod, da se njegov zastopnik, plemenitaš in častnik, bori s strahopetcem in komedijantom, da se dvobojuje z Wolfom, katerega se imenuje „političnega berača“, „pokveko“ in „ušivca“ ne da bi se ta potegnil za čast.

Sleherne treznomisleči človek mora si reči, da je najpametnejše, ako se ga prezira in mu tako pove, kako misli o njem. In če že posameznika ne more razžaliti, toliko manj ves narod.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške premembe.) Premeščeni so č. gg. kaplani: Končan Fortunat iz Griž v Trbovlje, Ivan Medvešek iz Mozirja v Griže, Jakob Fink iz Pišec v Sevnico, Josip Erker iz Sevnice v Kozje, Franc Muršec iz Kozjega k Sv. Benediktu v Slov. goricah, Jernej Pernat od Št. Ilja pod Turjakom v Pišeca, I. Munda od Sv. Benedikta v Slov. goricah v Št. Ilj pod Turjakom, Pankracij Gregorc iz Trbovelj v Mozirje, Ivan Lorbek iz Vuzenice v Cirkovce, Valentin Vogrinc iz Cirkovce k Sv. Martinu pri Slov. Gradcu in Matija Zemlič od Sv. Martina pri Slov. Gradcu v Vuzenico.

(Učiteljske premembe.) G. Friderik Zinauer, bivši podučitelj pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, nameščen je sedaj po prestani službi jednoletnega prostovoljca za podučitelja v Zgornji Sv. Kungoti. Pomožni učitelj za mariborski okraj, g. Alojzij Schamp, je prideljen šoli pri Sv. Antonu

v Slov. goricah. — Na novo so nameščeni učiteljski abiturijentje, oziroma abiturijentinje, in sicer gospice: Amalija Drnovšek v Črešnovcah, Ana Wutt v Slivnici pri Mariboru, Josipina Štuhec pri Sv. Ani na Krembergu, Amalija Hojnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; potem gg. Avguštin Canjko pri Sv. Martinu blizu Vurberka, Janez Robnik pri Sv. Križu nad Mariborom, Fran Korbar v Lehnu in Avguštin Lah pri Sv. Antonu v Slov. goricah.

(Imenovanje.) Za okrožnega zdravnika v Ribnici na Pohorju je imenovan gosp. dr. Viktor Gregorič.

(Kmetijsko bralno društvo v Grižah.) Zboruje v nedeljo dne 20. t. m. v društvenih prostorih ter se vrši tudi vpisovanje novih udov. Po zborovanji sledi: velika tombola z zelo krasnimi in vrednostnimi dobroti. Čisti dohodek namenjen je imenovanemu društvu. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vse prijatelje kmetijstva najprijazneje vabi odbor.

(Vabilo.) Podružnici sv. Cirila in Metodaženska in moška — v Št. Juriju ob juž. žel. imate v nedeljo dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne pri „Cestnem Jožeku“ svoji letni zborovanji z običajnim vzporedom. Po zborovanji prosta zabava s petjem itd. itd. K obilni udeležbi vabita najljubše odbora.

(V Šoštanju) ima novo poslopje okr. sodišča samo — nemške napise! Pa ni, da bi bil to že duh bodočega pokolenja z Woschnagovo rodbino? V našem zagrizenem Celju smo izsilili v tem oziru vsaj toliko pri tukajšnjih sodiščih, da imamo povsod zraven nemških tudi slovenske napise. V Šoštanju pa bi ne bilo to izvedljivo, ker ne gleda rad slovenščine bodoči Woschnagov zet. Se še vidimo in pogovorimo!

(„Kmetijsko in bralno društvo v Novi Štifti“) pri Gornjemgradu zborovalo bo dne 4. decembra t. l. popoldne ob 3. uri v šoli Ker bo g. živinozdravnik Jelovšek takrat predaval o živinozdravstvu, vabi k prav obilnej udeležbi najljubše odbora.

(Konjiško učiteljsko društvo) napadel je v celjski „D. W.“ nek dopisun iz Konjic v dopisu od 22. okt. t. l. rekoč: „Žal, da so se v zadnjem času naselili v našem okraju taki nemštvi in napredku sovražni učitelji, da so celó zmerne učne moči morale izstopiti iz učiteljskega društva. Skupno delovanje z nemškimi učitelji onemogočili so ti hujskači s svojim izzivajočim, nekolegijalnim vedenjem.“ — Počasi, gospod dopisnik! Malo ste se zmotili! Ost, ki ste jo namerili na učiteljsko društvo, obrniti bi imeli na one „zmerne učne moči“, ki so izstopile iz društva. Zgornje vrste imajo se torej glasiti: „Žal, da je v zadnjem času par učiteljev tega okraja njih prenapeto nemško nacionalno mišljenje tako prevzelo, da jim ni bilo več obstati v krogu svojih mirno mislečih tovarišev ter so jo raje popihali iz učit. društva. Skupno delovanje s slovenskimi učitelji so ti hujskači onemogočili s svojim izzivajočim, nekolegijalnim vedenjem.“ — Tako stoji ta stvar! Dotičnim par gospodom še eno besedo! Ako vas jezi, da društvo tudi brez vas živahno, neustrašeno in požrtvovalno deluje za stanovski in šolski interes, ako vas neljubo peče, da se skoraj vse učiteljstvo tega okraja druži v lepi kolegijalnosti in v iskrenem pobratimstvu, in ako se res ne morete pridružiti svojim stanovskim tovarišem, — potem jih vsaj pustite v miru, — a ne obrekujte jih!

(Kmetijsko bralno društvo „Národna knjižnica“ v Št. Lenartu nad Laškim trgov) ustanovljeno v spomin 50letnega vladanja Nj. Vel. priredi v nedeljo dne 20. listopada t. l. svoj ustanovni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Pozdrav. 2. Čitanje društvenih pravil. 3. Vpisovanje udov. 4. Volitev društvenega odbora. 5. Prednašanje o napravi in oskrbovanju sadnega in vinskega mošta. 6. Prednašanje o gospodarstvu med Slovenci. 7. Predlogi. Med posameznimi točkami petje domačega pevskega zbora. Kakor kažejo okolnosti bo zbor mnogoštevilno obiskovan. Društvo se je ustanovilo „iz naroda za narod“. K prav obilnemu obisku vabi pripravljalni odbor.

(Iz Jurkloštra.) Dne 13. t. m. se je tu pri 10. opravilu blagoslovita nova jubilejna šolska zastava, katera velja s trakom vred 190 gl.

(Iz Loke pri Zidanemmostu) prihajajo od odotnega občinskega urada izključno le nemška dopisovanja med svet. Sploh se uraduje tam celó za domačine, nemščine nezmožne občane, samo nemško, a občinski sluga mora ljudem še le prevajati in tolmačiti, kaj jim je prinesel, ako to pač vselej razume in pogodi. Bajje je župan pri tem povsem — nedolžen, ker ima le tajnik svojo „prirojeno mržnjo“ do slovenščine. Za župana je zopet izvoljen bivši, g. Kajtna, od katerega smemo Slovenci in posebno domači občani vendar pričakovati, da prežene tajniku tisto „mržnjo“. Ta svojeglavni nemškutar bil je svojedobno tajnik na Teharjih, ko so bili še tam „stari časi“. Župani, kažite svoj vpliv in odločnost!

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Konjicah) zboruje, v nedelje dne 27. novembra t. l. koj po večernicah v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Govor z ozirom na jubilej presvitlega cesarja in dogodek žalosti v cesarski hiši. 3. Pobiranje doneskov. 4. Slučajnosti. Po zborovanju prosta zabava v gostilni g. Suterja. Slovenci s Konjic in okolice — pridite, da preživimo skupno par prijetnih uric!

(Občina Št. Vid pri Planini) je tudi v svoji seji te dni sklenila poslati poslancu g. vit. Berksu prošnjo za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani.

(V Rajhenburgu) bo v nedeljo, dne 20. t. m. slovesna odkritev cesarjevega spomenika na mostu čez Brestanico. Ob 10. uri sv. maša, po maši odkritev s primerajnimi govori, potem v šoli govori gg. učiteljev in deklamacije šolske mladine. Opoludne slovesni obed pri g. županu in zvečer petje čitalniških pevcev v gostilni g. župana Unšulda.

(Kozjansko učiteljsko društvo) bo izdalo zgodovinsko-zemljepisni opis kozjanskega okraja.

(Slatinski ravnatelj), vpokojeni major Schubert, odložil je ta svoj posel ter se odpovedal istočasno tudi poveljstvu ondotnemu vojaškemu zavodu „rudečega križa“. Dogodki zadnjih dni vzeli so menda resnemu možu zadnje upanje, da bi še bilo s par ondotnimi nemškutarji „vse v redu“. Ne prija mu menda tudi prav tisti „nemški duh“, kakšnega straži Damofsky v novi „trdnjavici“.

(Od Sv. Urbana v Slov. gor.) Ker ima že skoraj vsaka vas razgledne dopisnice, tudi naš kraj ni zaostal v tem oziru, temveč tudi mi imamo razglednice. Sramota pa je, da se dobivajo le razglednice z nemškim besedilom. Ali smo morda kje blizu Berolina in ne v Slovenskih goricah? Zakaj tako zaničevati svojo materinščino in se bahati s tujo nemščino? Nekateri naši magnatje bi radi utisnili našemu kraju nemški značaj — pa upajmo, da se jim ne posreči. Kje ste narodnjaki urbanski? Kje je narodna zavest? Ne bodimo strahopetni, temveč pogumno stopimo na branik!

(Samovoljnost naših pošt.) Iz Maribora je bilo poslano pismo s prav lepo pisanim naslovom A. K. v Loperšicah pri Ormožu. Pismo je šlo naravnost na Mažarsko po par poštnih pečatov ter se je vrnilo v Maribor z opazko „ismeretlen“ (neznan). Sedaj še le so v Mariboru pristavili vsaki slovenski besedi veliko prašanje ter zapisali zraven „Loperschitz bei Friedau?“ na kar je pismo našlo svoj pot. Ad notam!

(Od Maribora.) Od c. k. sodnije v Mariboru dobil sem nemški „dekret“, da bom postavljen za sovaruha neki mladoletni deklici. Ko pridem k sodniji, sem zahteval naj se piše slovenski zapisnik; pa glejte, pri tej sodniji nimajo litografiranih slovenskih zapisnikov. G. adjunkt je bil toli pravičen in je na moje zahtevanje sam napisal slovenski zapisnik. Kaj pa, ko bi bil navzoč kateri drugi g. adjunkt, ki ni slovenske pisave več. Naše ljudstvo zunaj uradov godrnja, da je vse uradovanje večinoma nemško, pa si ne upa svojih pravic zahtevati, češ, potem imamo sitnobe — pri tem pa izgubi zaupanje v sodnije. „Naroden kmet“.

(Slovenci ob Dravi) in njeni okolici, koder imate samo nemške napise na svojih c. kr. poštah in brzovajnih postajah, potegnite se nujno z zahtevami za pravice svojega jezika, da dobite čim prej tudi slovenske napise na c. kr. poštah

Slovenci se nikakor ne moremo zadovoljiti s tem, da bi se na slovenskih tleh samo nemškemu jeziku pravica delila, našemu slovenskemu pa prezirala in kratila. V jezikovnih naredbah gre vsem narodom Avstrije jednaka pravica!

(Znanstveno-leposlovni klub akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu) imel je 8. t. m. ob 8. uri zvečer prvo redno sejo v društvenih prostorih; reditelj bil je g. modroslovec Davorin Majcen. G. kand. prof. Dragotin Ozvald podal nam je temeljito modroslovno študijo o „indeterminizmu in determinizmu“. Potem je bila pa na vrsti mična humoreska „Kako se je gospod Strohrigl kuge rešil?“ iz peresa g. pravnika Ferdo Müllerja. Pri slučajnostih bil je na razgovoru novi spremenjeni pravilnik klubov. S to sejo začel je klub svoje delovanje v letošnjem zinskem tečaju, upamo, da bo temu večeru sledilo še mnogo drugih, pri katerih se bodo obdelovali znanstveni predmeti, pa čitali tudi leposlovni sestavki. Na klubovih članih je in na njihovi vztrajnosti, da se to izvrši, kar je naša najiskrenejša želja.

(Prekoredni občni zbor akad. podružnice sv. Cirila in Metoda v Gradcu) vrši se 26. listopada t. l. zvečer ob 8. uri v prostorih „Annensäle“. Dnevni red obsega: 1. Poročilo načelnikstva. 2. Slučajnosti. 3. Prosta zabava. Načelnikstvo.

Gospodarska zadruga.

Laški trg, 10. novembra 1898.

Letošnje leto smo si naš trg in njegovo okolico po vsej pravici zapisali v svojo kroniko. Dosihdob, moramo reči, vladala je v tem kraju neka tišina, vladal je med nami, čeprav navidezno, mir. Če pa je bilo dosedanje soglasje med prebivalstvom le temu v narodno-gospodarskem in moralnem pogledu koristno in naravno, o tem dvomi z gotovim uverjenjem sleherni, ki količkaj pozna razmere v tem trgu in njega na široko se razprostirajoči se okolici. Kako je prebivalstvo laškega okraja v narodnostnem oziru? Po ogromni svoji večini je Slovensko, kajti na sto prebivalcev pride 97 Slovencev in samo trije Nemci (?). Velika večina prebivalstva se peča s poljedelstvom, živino in sadjerejo, katere stroke se nahajajo ne gledé na razne ovire in težkoče še v zelo primitivnem stanju, in ne morejo vsled tega tudi pri dobrih letinah zadostovati ljudskim potrebščinam, kamoli dovesti je do blogostanja. Te okolnosti so poleg mnogih drugih dokaj krive na tem, da kmečki stan od leta do leta peša in prihajajo posestva čisto v tuje — nemške roke.

Dasi uporablja kmet vse svoje moči v zboljšanje svojega položaja, doseže le v malo slučajih svoj namen. Ponajveč je njegov trud nevspešen, po dvajset ali tridesetletnem gospodarjenju je navadno ravno tam, kjer je bil v začetku in takrat se more še srečnega šteti.

Da vplivajo slabi gospodarski uspehi, bolje rečeno nevspehi, na njega v moralnem oziru, tega mi ni treba še posebej omenjati. Meneč, da mu ni rešitve in zboljšanja neznanega stanja pričakovati, postal je nezaupljiv in plah in v svoji nevednosti neredko pretirano ponižen nasproti dozdevnim odločevalcem v njegovi osodi. Z neverjetno, da, občudovanja vredno potrpežljivostjo požira „grenke“ baš od strani vsih, kateri ne morejo ne duševno ne gmotno na nobeno stran čeznj odločevati, in katerih bi se moral jedino le v svoj prid izogibati, da je v njem količkaj samozavesti in narodnega ponosa, da ve, da je položila narava v prvi vrsti v njegovo naročje sredstvo za boljšo bodočnost. Kjer pa ni samozavesti, ni se čuditi njenih posledic, katere so baš letošnje poletje slavile nečuvane orgije v našem trgu, kjer so nemčurji na najostudnejši način izzivali mirno slovensko ljudstvo in žalili njegov narodnostni čut.

Bilo je to postopanje naših Posilinemcev tako ostudno, sramotno in žaljivo, da je bilo sicer žal mlačno in nezavedno ljudstvo prisiljeno nasprotovati in dati sveti svoji jezi celo na prepovedan način duška. To je žalostno, vendar nič novega pri nas v Avstriji. Ogorčenost ljudstva nad izzivajočimi narodnimi odpadniki in sramotilci izražala se je tudi v časo-

pisju, kolikor je ni drž. pravdnikstvo s pomočjo paragrafov še v začetku potolažilo.

Menite pa, da se da potom časopisja vselej in povsod odpraviti zlo in doseči namen? Menite-li, da vzbujajo pikri, narodnim sovražnikom namenjeni članki vsikdar trajno zavest v priprostem, neukem, gmotno in duševno nesamostojnem ljudstvu? Ne jedno, ne drugo. Marveč pozablja ponajveč slovensko prebivalstvo vse žalitve, ne vedé, da mu škodujejo na ugledu, ne vedé, da ga v materialnem pogledu izmed sto slučajev devedesetkrat spravijo baš narodni nasprotniki na rob in da so ravno ti, ki ga pod najrazličnejšimi krinkami izžemajo do mozga. Priprost kmet dostikrat ne slutí, od kod prihaja zlo in ne prevdari, da ga bode brez pametne in dovoljene samoobrambe še nadalje žulilo.

Vemo torej, kakšno je prebivalstvo, poznamo njegov neznošen gmotni položaj in vzroke zato, uverjeni smo, da je treba pomoči, in nujne pomoči. Skušnje nas pa tudi uče, da z lepimi ali ostrimi besedami ne dosežemo svojega namena, in da se nam to sredstvo celo prepoveduje.

Vendar pa nam ni smeti obupati. Ne bomo kakor tisti vojak, ki je zagledavši sovražnika vrgel puško v koruzo in se udal na milost in nemilost. Marveč iščimo druga sredstva, katerih nam ne more in ne sme nihče zabraniti in katera nas dovedejo do gotovega vspeha, ako se jih le resno in složno oprimemo. In tako sredstvo je gospodarska zadruga.

Laški trg ima samo jednega* slov. trgovca. Vsi drugi trgovci in obrtniki so skoro izključno nemškega mišljenja — ne narodnosti — in po tem takem nam nasprotni. Ako torej odštejemo jedino slovensko trgovino, vidimo, da ljudstvo iz okolice in tržani kupujejo svoje potrebščine le pri svojih nasprotnikih, ki, zlasti gostilničarji, poljubno dooločajo cene, seveda v svojo korist. Ljudstvo si ne more pomagati. Če je danes kaka stvar dražja, kakor je bila včeraj, mora v naglici in sili dražje plačati. In to bi samo ob sebi še ne bilo zlo, da le rastejo cene onemu blagu, katero prineso na prodaj. Toda temu ni tako. Nasprotno opazujemo, da dan za dnevom dražje kupujemo, pa ceneje prodajamo. Da to znatno nesoglasje med kupno in prodajalno ceno že itak revno ljudstvo občutno tlači in gospodarski uničuje, ni mi treba izrečno dokazovati, saj vemo, da si naš propadajoči kmet pri naših špekulantih in vsled padajočih cen s poljskimi in drugimi pridelki ne more opomoči.

Gospodarska zadruga pa bi mogla blago iz prve roke in torej ceneje nakupovati in ga po tem takem po dokaj nižjih cenah odjemalcem predajati in zanesljivim brez zvišanja cene za kratek čas zaupati. Tako bi bila ljudstvu dana prilika preskrbeti se na jedni strani po nižjih cenah z vsemi potrebščinami, kakor so gospodinske in gospodarske, na drugi strani pa bi mu pri pomanjkanju gotovega denarja in primernem kreditu ne bilo treba svojih pridelkov za vsako ceno oddajati, ker bi društvo skrbelo, da se dosežejo ugodnejše prodajalne cene. Ljudstvo bi se videč možnost sam opomoči, osamosvojilo, postavilo se na lastne noge in kolikor toliko v svoji usodi odločevalo. Spoznalo bi, da je svoje sreče kovač in bi postalo zavedno. Na ta način bi se dosegel gmoten in moralen uspeh. Zavedno ljudstvo je pa lažje uvrstiti in podučevati. Ob jednem pa bi se odpravila tudi rak-rana na našem prebivalstvu, to je žganjepitje, katero bi vsled boljšega gmotnega stanja in pri možnosti omisliti si pristne, dobre, zdrave in ceneje pijače popolnoma izginilo.

In ker je ravno v laškem okraju po raznih tovarnah in rudokopih mnogo delavcev, ki živijo le od svojega vsakdanjega zaslužka in ki pri splošno slabem zaslužku še težje živijo sebe in svojo družino, bila bi gospodarska zadruga še večja dobrota.

Rodoljubi v laškem okraju, premislite to stvar! Potreba je jasna in z združenimi močmi na narodno-gospodarskem polju dosežete nedvomno tudi v političnem oziru vidnih uspehov. Po vašem načrtu in z vašim sodelovanjem gmotno ojačeni slovenski narod stal bo v mo-

* Zadnji čas otvoril je v trgu trgovino odločen narodnjak g. Merzel.

ralnem oziru na višji stopinji. Postal bo tak, kakoršnega si vsi želimo in hočemo in s ponosom boste danes ali jutri gledali nanj, češ, postavnim potom oslobodili smo ga narodnih in gospodarskih zatiralcev in mu zagotovili bodočnost. Hvaležnost narodova do vas pa bo zapisana z zlatimi črkami v zgodovini našega okraja. Z.

Druge slovenske novice.

(„Naša straža.“) Ustanovni občni zbor tega važnega društva vršil se je v torek dne 15. t. m. v Ljubljani. Izvolil se je odbor 50 članov iz raznih slovenskih pokrajin. Društvo prične takoj svoje delovanje. Udov oglasilo se je že precej in to največ obmejnih. Tudi zborovanja udeležilo se je dokaj rodoljubov iz Istre, Koroškega, Primorske in Štajarske. Bolelo pa je vse obmejne Slovence, da ni bilo pri zborovanju niti jednega gospodov narodne napredne stranke in da niti pri tej važni, za Slovenstvo toli pomembni ustanovitvi niso mogli Ljubljančanje preboleti domačega prepira in jedenkrat povzdigniti se nad strankarsko politiko.

(Vspodobnostne izpite) za maščanske oziroma ljudske šole je v Ljubljani delalo minuli teden 24 učiteljev oziroma učiteljic. Jedna gospica je delala skušnjo za meščanske šole, jedna dopolnilni izpit za nemški jezik. Jedna gospica in dva gospoda samo za šole z nemškim, in jedna šolska sestra samo za take s slovenskim učnim jezikom. Iz Štajarskega je bilo šest učiteljev, dve učiteljici in tri šolske sestre, skupaj najst oseb. Vsi ti so naredili izpit razun jedne šolske sestre, in sicer za šole z nemškim ali s slovenskim učnim jezikom. Izpit so dostali sledeči: gospica J. Koderman iz Tepine; gospica Tilka Vidmajer iz Čadrama (samo za slovenske šole); sestra Leitgeb in sestra Kunst iz Maribora; g. Grmovšek Miroš iz Polštanja; g. Recelj Alojz iz Št. Jurija na juž. žel.; g. Pristovšek Anton iz Škal pri Velenju; g. Šijanec Ignac iz Gornjega grada; g. Šumer Hinko iz Šmarij in g. Zemljič Maks iz Št. Martina pri Vurbergu.

(Posredovalnice za službe) kakršne imajo vsa večja mesta, namerava ustanoviti mestni magistrat ljubljanski. Če se pomisli, da so sedanje privatne posredovalnice za službo iskajoče posle in delavce zelo drage, je naprava te brezplačne posredovalnice nujno potrebna.

(V Ljubljani) nameravajo ustanoviti tovarno za šivalne stroje in bode podjetje v narodnih rokah.

(Pri mestni občini ljubljanski) je razpisana služba stražniškega vodje z letno plačo 600 gld., 10% akt. doklado, naravno obleko in obutvijo, ozir. služba nadstražnika ali stražnika. Prošnje z dokazili o znanji obeh deželnih jezikov in o splošni usposobljenosti so vložiti do 30. novembra t. l. pri mestnem magistratu ljubljanskem.

(Akademični slikar J. Germ v Pragi) izdelal bode za ljubljansko mestno dvorano sliko, predstavljajočo cesarjev obisk in poklonitev ob. činskega zastopa dne 7. maja 1895 v Ljubljani. Za to sliko je podaril slovenski mecen g. Jos. Gorup iz Reke svoto 1000 gld.

(Mandat odložil) Kranjski deželnozbornski poslanec in zastopnik kranjskega veleposestva, grof Ervin Auersperg, je odložil svoj mandat.

(Na Igu pri Ljubljani) ustanovilo se je „Gospodarsko društvo“.

(Za slovenske trgovske akademike) oskrbel je g. Jos. Gorup iz Reke štiri ustanove.

(Utonil.) V Suhadolu padel je v vodnjak mizarški mojster Lovro Hribar od Križa pri Kamniku ter utonil.

(Poročil se je) g. Anton Dokler, c. kr. nam. gimn. učitelj v Kranju, z gospodično Anico Windischer.

(Nova posojilnica.) Pri Sv. Križu pri Kostanjevici se je v nedeljo, dne 13. t. m. ustanovila nova Raiffeisenova posojilnica. V načelstvo so izvoljeni gg.: Jan. Kerin, župan, kot predsednik; Karol Kaliger, Martin Colarič, Franc Kerin, kot odborniki.

(V vinogradnih krajih) savske in krške doline letos dobro vino prodajajo, osobito ima vino lepe cene okoli Krškega in Kostanjevice, po 20—26 kr. liter.

(Potres.) V soboto, dne 12. t. m. čutili so okolo Črnomlja dokaj močan potres, ki pa ni povzročil škode.

(Darilo.) Občina vrhniška je za spomenik cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani v zmislu sklepa županskega shoda ljubljanskega dovolila prispevek 200 goldinarjev.

(V Idriji) se snuje gospodarsko društvo, kojemu bo namen povzdigniti ondotno čipkarsko obrt.

(„Narodna šola“ v Velikovcu), edina povsem slovenska ljudska šola na Koroškem, katero vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda ima letos 150 učencev, dočim jih je štela lansko leto 120. Pač najboljše znamenje o njeni potrebi.

(Družba sv. Mohorja) je z razpošiljanjem družbenih knjig ravnokar počela. Knjige razpošljejo se letos posameznim škofijam po tem redu: 1. goriška, 2. krška, 3. tržaška, 4. sekovska, 5. somboteljska, 6. senjska, 7. poreška, 8. razni kraji, 9. ljubljanska, 10. lavantinska, 11. zagrebška, 12. Amerika in Afrika.

(Nabrežinski izgredniki) so bili te dni pred sodniki v Trstu. Izmed 15 toženih je obsojenih 11, a to od 14 do 20 mesecev. Kaj bo z njihovimi rodbinami?

(Primorski učitelji) so imeli pretečeni teden v Trstu sestanek, da se dogovorijo o zboljšanju svojega gmotnega položaja, ki je res že nad vse obupen. Prišlo je slovenskih in hrvaških učiteljev iz vseh primorskih pokrajin. Povabljeni so bili tudi laški učitelji, a ni se prikazal niti eden, dokaz, da so ali res toli strupeno zaigrani napram slovanskim tovarišem, ali pa jih njihovo nacionalno šolsko društvo „Lega“ tako pridno zalaga, da jim ni treba zboljšanja.

(Proti tržaškemu škofu), ki je skrajno nepristransko, a ima le podedovani greh, da je rodod — Hrvat, nastopa sedaj lahom na ljubo tudi rimska stolica. Tržaški župan potoval je namreč sam v Rim ter tožil v vatikanu tržaškega škofa, češ, da protežira slovanske pridige Italijanom na škodo, ter da primanjkuje v Primorju italijanskih duhovnov. Kardinal Rampolla mu je obljubil, da pooblaščen od sv. stolice, bode preskrbel vse potrebno, da se Lahom v Trstu vstreže. — Če je vse to res, potem je pomilovati blagi vladika tržaški in pa verni Slovenci.

(„Šolski dom“ v Gorici.) Tc krasno poslopje dovršeno je že dlje časa ter so se izražali vsi strokovnjaki, ki so si je ogledali, da je vzor šolskega poslopja v vsakem oziru. Društvo je naprosilo že pred par meseci mestni šolski svet, naj pošlje pregledno komisijo; a ker te ni bilo, čas za pričetek poduka pa je prišel, začelo se je s podučevanjem. Mestni šol. svet pa je kaznoval za to društvo „Slogo“ z globo — 100 kron.

(Hude obsodbe.) Te dni so bili pred go riškim sodiščem oni Slovenci, ki so dne 18. septembra razburjeni vsled umora presv. cesarice ter vsled tega, ker tovarnar Mulič v Batujah ni hotel razobesiti žalostne zastave, se zbrali pred omenjeno tovarno ter brez vsake sile in grožnje le zahtevali, da odpusti laške delavce. Obsojenih je vendar 23 toženih v težko ječo od 5 mesecev do 14 dnij. Prestali pa so dosedaj 2 meseca v zaporu. Mnogo teh ima večje družine. Pač prav je rekel dr. Stanič v svojem epohalnem zagovoru: „Preveč domoljublja. To imate za vašo lojalnost, to za vaš patriotizem!“ — Tako se namreč rogajo Italijani slovanskim obsojencem. Kako pa je bilo v Gradcu z izdajalskimi prusofili in pa kako je z laško iredento??? Zapomnite si Slovenci!

Druge avstrijske novice.

(Premembe pri višjih sodiščih.) Za predsednika višjega sodišča v Pragi je imenovan podpredsednik Jansa; za višjesodnega predsednika na Dunaju mesto vpokojenega Kralla je imenovan Kalina, dosedaj predsednik kazenskega sodišča v Pragi.

(Državni zbor.) Po večdnevem odmoru začel je drž. zbor z rednimi sejami v sredo dne 16. t. m. Na dnevnem redu je brezmiseln obtožba bivšega ministerskega predsednika Badenija zbok lanskih homatij v zbornici. Kakor zbornično, tako se vleče skrajno leno tudi raz-

pravljenje v nagodbenih pododsekih. Ako doženejo v celodnevni seji jedno točko, je že veliko. Bistvenega pomena je točka, ko je rešil nedavno proračunski odsek gledé regulacije plač državnim slugam, ki bodo v bodoče dostojno plačani, mnogo dostojneše nego marsikje — učitelji. — Sploh pa nima parlament nikacega zanimanja več ter nikdo niti v napominano njegovo premembo ne verjame, dasi se raznašajo vesti, da pače Thunovo ministerstvo, kakor brž ne bo desnica solidarna pri sklepanju nagodbe ter da mu bo sledilo ministerstvo veleposestva Chlumecky-Auersperg.

(Wolf razkrinkan.) V zbornici dne 16. t. m. prijel je posl. Daszinsky brez usmiljenja „političnega berača“ Wolfa. Dokazoval je, da so po nemških krajih Češke postavljene v vseh javnih prostorih pušice za pobiranje milodarov za Wolfa. Celó delavcem in delavkam odtrguje se na zaslužku za prispevke Wolfu. Občine so mu že izplačale več tisočakov, celo neka tako revna vas, ki mora svojim občinskim revežem dovoliti beračenje od hiše do hiše, podarila je temu modernemu beraču 50 gl. Ko je Wolf slišal, kaj se govori, zapustil je dvorano. Kaj tacega ne prizadene njegove časti(?)!

(Obsedno stanje v Galiciji) razveljavila je vlada zopet v 15 okrajih, tako, da je v obsednem stanju le še osem okrajev, dokler ne končajo sodne preiskave zaradi svojodobnih izgredov tudi v teh okrajih. Predno se začne tedaj obtožba zoper ministra Thuna, ker je odredil izjemno stanje v Galiciji, bode že vse v starem tiru.

(Hrvaški sabor) snide se kmalu, toda le na kratko zasedanje.

(Obstrukcija v ogrski zbornici) je od dne do dne hujša. Nič ne pomaga nekaternikom, ki se potegujejo za napadanega Banffyja, rešili ga ne bodo niti dvoboji, ki se bijejo za ministersko čast. Na čelu opozicije stoji grof Apponyi, jako vpliven in brezobziren mož, ki ne bo preje odnehal, dokler mu ne napravi baron Banffy prostora.

Ogled po širnem svetu.

(Vrnitev iz Orije) Nemški cesar Viljem II. in njegova soproga sta že na potu domov. Potujeta pa „tajno“ po morju, dočim je spremstvo odišlo preko Carigrada v Berlin. Seboj prinese cesar kaj prijetne spomine na sultanovo gostovanje, a tudi sultanu se je zelo prikupil posebno s tem, da je naglašal v javnem govoru, da šteje Mohamedova vera 300 milijonov pripadnikov, ki častijo sultana za svojega zaščitnika. Ker je taka „statistika“ sultanu najbrž nekaj povsem novega, dal bo cesarjev govor natisniti ter ga razdeliti med narod.

(Nemška naša zaveznica — in avstrijski Slovani) V Breslavi je izišel policijski ukaz vsim tam bivajočim avstrijskim Slovanom, kakor češkim in poljskim uslužbencem, pa tudi dijakom, da imajo v 14 dneh zapustiti nemška tla. Tako perfidno postopanje napram podanikom prijateljske in zavezne Avstrije našlo je celó v pruskih listih najgoršo kritiko. Vladni listi skušajo zaničkati tako odredbo, toda dokazi so izgnanci sami, ki so prišli na Češko domov. Češki in poljski klub sta pošala vsled tega interpelacijo v drž. zboru, — vlada še ni odgovorila. V Avstriji še ne upamo zadnjemu laškemu ali pruskemu capinu lasú skriviti, a od drugod nam tirajo naše mirne delavce z gorjačo čez mejo domov.

(Revizija Dreyffusove obsodbe) se je pričela. Kasacijski dvor je dal po ministerstvu Dreyffussa obvestiti, da se je začela preiskava njegove pravde ter naj tedaj vse pripravi za svoj zagovor. Dosedaj ni imel ujetnik Dreyffuss nikake slutnje o tem ter se je bilo zadnji čas razneslo, da je umrl, kar pa je ovrženo.

(Amerikansko-španska vojna) žuga se zopet pričeti, ker se mirovni komisiji dosedaj še nista mogli sporazumeti glede miru. Španski člani komisije predložili so spomenico, da Španija ne odneha od vrhovnih pravic nad Filipinami, dočim so Amerikanci vročili ultimatum, do kedaj se morajo Filipinski otoki povsem očistiti Špancev, sicer odrinejo s pripravljenim brodovjem proti Evropi.

Dopisi.

Iz Slatine. Kaj bi Vam še le pravil o veliki sreči, ki nas je zadela, saj tako poznate blagoslov, kakšnega rosi vsak šulferajnski zavod na naš slovenski rod.

Pri nas je pač še mnogo upornih glav, ki so na vso moč nasprotovale temu nemškemu blagoslovu; nič niso hoteli kaj verjeti, da bodo njih sinovi po dovršeni šoli zgolj „pecirksrihtarji“, ako že ne celó ministri. Ti uporni néverneži so tudi zakrivali, da je stalo šulferajnsko poslopje deset let prazno, no, ravnokar pa se je isto vendarle otvorilo — in o tem srečnem trenutku bi Vam rad poročal.

Dne 5. t. m. je bilo, da je povsem zapuščena hiša tam gori na holmcu oživela. Slatinski Mohamed, dr. Hoisel, pripeljal je nekaj somišljenikov iz Gradca in drugod.

Prvi je govoril nek dr. Wolffhardt, oče nemškega šulferajna, ki je povedal, kako nujno potrebna je na Slatini nemška šola, ne morda zbok Nemcev, ker takih na Slatini sploh ni, nego — „da slovensko prebivalstvo porabi priliko, da se uči nemščine“. Tedaj edino za vas, slovenski kmetje, imajo Nemci tako rahločutno srce, da žrtvujejo iz lastnih žepov tisočake. Kajpak da jim bodeate zato hvaležni, ker Slovenci smo hvaležni narod. Vse drugače bi odklanjal Nемеc enako „skrb“ od družega rodu. Recimo, da bi kje v Ljubnem ali Brucku na Gor. Štajarskem, kjer je pa vsekakor desetkrat več slovenskih rodbin nego na Slatini nemških, otvorila družba sv. Cirila in Metoda slovensko šolo; kaj bi se pač zgodilo?

V kakšnem duhu bo delovala ta šola, povedal je dovolj jasno govornik v ogovoru učitelja — Damofsky se imenuje ta pristna germanska kost — češ, imel bo dvojno težko nalogo: vcepiti otrokom „primerno“ znanje (kar pa je bolj stranski predmet šulferajnskih šol) ter jih „odgojiti v strogo nacionalnem duhu in jih napraviti za dobre Nemce“.

Navaden pedagog bi se ustrašil take naloge — slovensko deco preustrojiti v „dobre Nemce“ — toda češka izdajica bo temu kos.

Šolskemu odboru je govornik zabičil, da nima gledati le na poslopje, temveč mu je „čuvati pred vsem nemški duh, ki bo bival pod to streho“. Tudi nima baš zavidanja vredne zadače!

Učitelj, (ki pa si že sedaj nadevuje naslov „nadučitelj“ v nadi na bodočnost) povdarjal je v svojem odgovoru, da si je svest, da stoji na vročih tleh ter je zaključil z vzklikom: „Seid wacker, deutsch und treu!“ Otroci in njih zapeljani stariši strmeli so ves čas v govornike, ne da bi bili kaj razumeli; veselili so se le na zadnjo točko cele slavnosti: brezplačni golaž pri Leitnerju.

To nemško-nacionalno slavnost je povečala „narodna“ šmarska godba, ki je izurjeno igrala „Wacht am Rhein“. To si bodemo Slovenci zapomnili tembolj, ker imamo v Celju novo, res narodno slovensko godbo.

Iz mariborske okolice. Učiteljsko društvo tukajšnje okolice je zborovalo dne 3. listopada t. l. v krasni novi šoli leitersberški. Gospod predsednik, nadučitelj J. Lasbacher, pozdravi prav pristrčno zbrane društvenike, spominjajoč se britko-tužnega dogodka v naši preslavni vladarski rodovini vsled smrti naše preblage cesarice, izreka v imenu društva zahvalo slavnemu kraj. šol. svetu in gosp. nadučitelju M. Neratu za dovoljenje našega zborovanja v novi šoli ter izrazi željo, naj bi naše društvo, katero je letos nastopilo dobo druge 25letnice, nadalje še krepkeje prospevalo in marljivo delovalo v blagor našega šolstva.

Na to so se obravnavale društvene zadeve ter se volila dva poslanca k bodočemu zborovanju „Štajarske učiteljske zveze“.

Potem sta podavala gospoda Jožef Hernaus in Jožef Kotnik, učitelja v Selnici.

Gosp. J. Hernaus nam je v zanimivih izgledih iz računstva in zemljemerskega oblikoslovja podal več primerov o pravilni rabi imenovanj pri vporabnem računanju.

Gosp. J. Kotnik pa je v svojem govoru podal življenjepisa pokojnega profesorja Blaža

Kocena in naglašal njegove velike zasluge na kartografičnem in zemljepisnem polju, omenjajoč, da so vrli Ponkovičani temu slavnemu svojemu rojaku letos dne 16. vinotoka pri lepi narodni svečanosti v proslavo in trajni spomin odkrili krasno spominsko ploščo na svojem novem šolskem poslopju.

Ogledali smo si pri tem zborovanju po marljivem gosp. učitelju Ivanu Klenovškemu krasno izgotovljeno udanostno adresu, katera se odpošlje v spomin zlatega jubileja našemu presvitlemu vladarju.

V namen prihodnje naše skupščine meseca grudna odločilo se je društvo na predlog vrliga gosp. ravnatelja Schreinerja za hospitacijo na jedni šoli blizu Maribora.

Narodno-gospodarske novice.

Kmetijstvo in zadruga.

(Konec).

Trditi bi morebiti smel: socializem je pogljal kal ob jednem s človeškim rodod; toda znanstveni temelj in uspešna praktična njega uporaba se je začrtala še le v drugi polovici našega stoletja. Da ni socializem obrodil pričakovanega sadu, so zagrešili njegovi voditelji, katerim je nedostajalo znanstvene in gospodarske izobrazbe in večkrat tudi resnosti in energije. Toda če tudi so se ponesrečili presmeli poskusi in tudi dandanes še ne obetajo pričakovanega uspeha, vsled tega se stvar še ni izbrisala iz svetovne povestnice. Vedno in vedno se bodo vračala socialistična gibanja. Od čuvajev socialističnega ognjišča je zavisno, če se iskré njih nauka združujejo v uničujoči plamen ali v osrečujoč, ogrevaajoč ogenj. Socializem je do zdaj našel največ vernih učencev med takozvanimi delavci, to je med rokodelci in obrtnijskimi pomočniki; a kdo naj je porok, da si ne najde zdaj poti med delavce na kmetih!

Žal, da vlada zgoraj in spodaj še tema o pojmi narodnega gospodarstva. O tem jasno svedočijo govorniški in pisateljski boji na socialnem polju. Večina njih, ki imajo veliko besedo, ali ne vedo ničesar o delavcu na kmetih ali pa ne polagajo nanj nikake važnosti za državo. Nekateri trdijo, da je dobro preskrbljen in ne potrebuje nikake pomoči; drugi zopet mu odrekajo ono pomoč, ki je namenjena za rokodelca in delavca v tovarni, kajti njegovo posebno stanje ga dela nezmožnega za združevanje. Ako naj je združevanje pomoček revnih stanov proti nevarnostim od strani premožnih, potem pač ne moremo uvideti, zakaj ne bi bil te dobrote deležen v isti meri delavec na kmetih kakor oni v mestu.

Tako občno združevanje prebivalstva na deželi bi bila krepka zagoda komunistično-socialističnim nakanam, za katere spreten in vstrajen vodja tako lahko pridobi mestnega in tovarniškega delavca. Zakaj ne bi bil poljedelec zrel za dobrote zadruga? Ali ni bil on kdaj v tem oziru kažipot drugim stanovom? Ali ni vsaka kmetijska občina nekaka zadruga? Omenim naj še skupne pašnike, planine in gozde, mlekarne in sirarne, kamenolome in pota, studence in napajališča. Ako gremo dalje na tem polju, srečamo društva za napravo in posojevanje poljskih strojev in orodja. Jasno je, ako si posameznik ne more nabaviti dragocenega stroja, je to vendar mogoče storiti združenim več malim posestnikom. Seveda v začetku marsikdo mrmra, ker pride pri vporabi stroja zadnji na vrsto; toda prihodnjič bode rabil on stroj prvi, in tako se ta navidezna nejednakost popolnoma popravi. Korist ne izostane, kapital raste, se množi in podvoji, število kmetijskih strojev narašča in z njimi vred posest in blagostanje.

Tako združevanje pa ima tudi druge koristne posledice; kaj jim brani skupno prodajati poljske pridelke in skupno si nabavljati semena? Večkrat se ustanove tudi zadruga, ki si kupujejo drago, lepo plemensko živino. Tudi občine in okraji se združujejo in se medsebojno zavarujejo proti nezgodam, toči, živinskim kugam. Posebno manjše živinske zavarovalnice imajo prednost pred velikimi zavarovalnimi društvi, pri katerih trpi udeleženec troške obširne režije. Tudi proti požaru bi se zadruga jednega okraja

med seboj lahko zavarovale. Istotako se zadruga uspešno brani proti pritisku mestnih mesarjev. V večjih krajih si ustanavljajo zadruga skupne klavnice, katere izvršno napredujejo, kajti zadrugnikom ni treba čakati na živinskega prepupca ali mesarja in goniti govedo na sejem. Nahajajo se tudi zadruga kovačnice, v katerih nastavlja zadruga samo spretno kovače. Na mnogo drugih panog kmetijstva bi še lahko razprostrla zadruga svoja krila, posebno na tehnična podjetja. Omenim naj skupne tovarne za poljedelske stroje, katere so se na Francoskem tako posebno obnesle.

Ugovarjalo se mi bode, da je snovanje zadruga spojeno z neštevilnimi težkočami; da morajo zadrugniki pogosto žrtvovati svojo voljo in imetje, in da našemu kmetu nedostaja potrebne izobrazbe in jeklenega značaja. To se mi zdi veliko preveč pretirano. Saj zadruga ne zahteva od svojih udeležencev ničesar drugega kakor nekoliko jasnega razuma, da spoznajo lastno korist in v svoj prid brzdajo strasti. Lahkomišljeni, nezanesljivi in leni zadrugniki se morajo pač izključiti. Zadruga ne podpira lenobe in lahkomišelnosti, temveč zahteva dela, obilo dela, povračuje pa tudi bogato trud.

Zadruga združuje moči in kapital v dosego gospodarskih uspehov. Malim posestnikom in obrtnikom prinaša iste koristi in prednosti, katerih je bilo doslej deležno le veleposestvo in veleobrt.

Zadnja leta pogosto opažamo, da tujec kupuje naše gozde in jih neusmiljeno pustoši.

Takozvane srednje kmetije ginevajo, na njih mesto stopa razkošno veleposestvo in hiraajoče kočarstvo. Kapital se kopiči v rokah posameznikov, kateri ga radi nalože v posestvo. Nekdanji državni magnatje so se posvetili umnemu kmetijstvu, razširjajo svoja posestva na škodo kmetov in se tako skušajo odškodovati za prejšni lesk in blesk. Izselujejo se cele vasi, katere je pokupil kapitalist. Ako bi šlo tako počasi naprej, bi se kopičilo veleposestvo in kmetijski stan bi pešal in hiral. Kdo drugi naj tukaj pomaga kakor zadruga?

Razmerje med delom in posestvom se mora zravnavati; delu naj se dajo tudi pravice; delo ne zahteva, da bi se posestvo komunistično razdelilo, a zahteva jednakopravnost s posestvom. Na ta način bi se povzpeli do občnega blagostanja, od katerega bi država imela največjo korist; kajti ona država, oni narod je imovit, krepak in srečen, v katerem niso samo posamezni, temveč vsi državljani premožni, močni in srečni. Vse drugačen pomen bi imelo kmetijstvo in drugačni bi bili uspehi, ako bi delovali manjši posestniki zadruga.

Dobro osnovana zadruga vzgojuje kmeta v pravem in socialnem oziru ter mu je tudi učiteljica v umnem kmetijstvu. Zadruga vspodbuja k varčnosti, v njej se razvija plodonosno tekmovanje v kmetijskem napredku.

Patriarhalne staroslovanske zadruga naj nas bodrijo, da osnujemo modernih razmeram in času primernih zadrug. —i—i—

Razne stvari.

(Luccheni — morilec naše cesarice) bil je 10. t. m. pred protinim sodiščem v Genevi na Švicarskem obsojen na dosmrtno ječo. Pred in med obravnavo vedel se je napram sodišču in navzočemu občinstvu tako drzno in se s svojim zločinom tako ponašal, da je vzbudil splošno pomilovanje na jedni strani, na drugi pa splošno ogorčenje. Pripomniti je, da se je v genevskem kantonu odpravila smrtna kazen; Luccheni, ki je zaslužil, da izgine iz zemeljskega površja, pokoril se bode za svoj zločin vse svoje življenje v samotni ječi, kjer ne dobi prav nobenega dela, da bi si kratil dolgi čas.

(Število prebivalcev vsega sveta po veri) znaša po računu dr. Juraška: rimskih katoličanov 225 mil., grško iztočnih 106, protestantov 166, ostalih kristijanov je 8 milijonov; židov je 11 mil., mohamedancev 175, brahmancev 215, budhistov 121, konfutsijancev 301, schintoistov 14 in paganov 173 milijonov.

(Dragocen obisk.) Obisk nemškega cesarja in njegovega spremstva v Carigradu stal je turškega sultana borih 18 mil. goldinarjev. Od teh se je potrošilo na sama darila 4 mil. gld. Cesarica sama je dobila dragocenostij za poldrugi milijon gld. Sedaj pa naj kedo poreča, da Turčija nima denarja. O, ima ga, pa ne za svoje potrebe.

To radodarnost sultanovo bodo občutili najbolj uradniki, ki bodo morali čakati mesece in mesece na svojo plačo. Toda tolažili se bodo, da nemški cesar ne pride vsako leto v Carigrad in ne provzroči v njih želodcih nove krize.

Koledar.

Petek (18.) Posv. baz. Petra in Pav.; Evgen, sp. — Sobota (19.) Elizabeta, kraljica. — Nedelja (20.) 25. pobinkoštna. Feliks Val, spozn. — Ponedeljek (21.) Darovanje M. D. — Torek (22.) Cecilija, d. m. — Sreda (23.) Klemen, p. m. Felicita, m. — Četrtek (24.) Janez od Križa, sp. — Prvi krajec dne 20. ob 10. uri 20 minut zvečer.

Sejmi.

Dne 21. v Arnovžu, Podčetrtku, Svetini, Št. Jurju na Ščavnici, Št. Jurju ob Taboru, in Šoštanju. Dne 22. v Arnožu. Dne 24. pri Sv. Marjeti na Pesnici. Dne 25. v Dobjem, Ptujju (samo za blago), pri Sv. Duhu v Ločah in na Vidmu.

Loterijske številke.

Gradec, 12 novembra 1898: 9 3 37, 16, 8.
Dunaj, " " " 82, 14 46, 77, 31.

Tamburice

vsake vrste
priporoča tvrdka
J. Stjepušin,
Sisek (Hrvatsko).

—*—*—*—
Ilustrovani
ceniki se
pošiljajo
na zahtevanje
vsakemu
zastonj.
(312) 3—1

Hiša z lepim vrtom in krčmo

prilpurna tudi za malo trgovino v neki vasi blizu Žalca, kjer je posebno velik dohodek s hmeljem, se prodaja takoj. Cena 1800 gld. Več pove upravništvo tega lista.

Prodaja vina.

Imam v kleti pristno istrsko črno in belo vino od 18 do 30 kr. litr., kakor i žganje, izvršni tropinovec 60 do 80 litr. Nadalje imam blizu 100 m. centov ru dečega istrijanskega brijaja za kuhati žganje. Dalje fino olje po nizki ceni. Mali vzorčki se zaradi zgube časa ne pošiljajo.

A. M. Pujman

(312) 6—2 Dignano-Istra

(302) 5—3 Prodaja vina.

Kletarsko društvo v Ormoži, vpisana zadruga z neomejeno zavezo naznanja, da ima letošnjega vina čez 600 hektolitrov iz najimenternejših ormoških goric na prodaj. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri g. načelniku

Franc Hanželiču na Hardeku, ali pri gosp. blagajniku Alojziju Miklu v Ormoži, ondi se tudi odgovarja na pismena vprašanja.

Izjava.

Dne 7. novembra mi je došlo na ušesa, da se sumniči, da sem jaz pisal članek: napad občinskega odbora v Merčniseli, v „Domovini“ št. 35. Da se odstrani vsak sum, podpisani odločno izjavljam, da nisem v nikaki zvezi z dotičnim člankom.

Josip Gorišek

Svoji k svojim! Edini spodnještajerski narodni sladčičar

v „Narodnem domu“ v Celji.

Naznanjam slav. občinstvu ter narodnim rodbinam, da imam največjo zalogo vsakovrstnih Miklavževih daril ter najkrasnejša darila za božič in božična drevesca po najnižjih cenah. — Razen tega točim najboljše likerje po primerni ceni. Imam veliko zalogo čaja in čokolade. Izdelujem vsake vrste sladčice in torte za gostije in druge veselice. — Zunanja naročila se točno in hitro izvršijo.

Priporoča se pod geslom:

„Svoji k svojim“

(322) 3-1 **Iv. Vrečko, sladčičar.**

Slovenski dimnikar!

Slavnemu p. n. občinstvu in hišnim posestnikom v Celji in okolici ter po narodnih trgih Savinjske doline uljudno naznanjam, da sem z dnem 1. novembra t. l. pričel izvrševati

dimnikarsko obrt.

Priporočam se za vsa dela v moji stroki spadajoča ter obljubljam, da bom ista vršil vestno in točno. Prosim posebno cenjene hišne posestnike, da jemljejo ozir name o novem letu, ko se oddaja pometanje dimnikov po hišah.

Z veličastovanjem

Franc Petavs

(315) 8-2 dimnikarski mojster
v Gaberjih pri Celji.

Savinjčani! Flosarji!

Naznanjam svojim rojakom Slovencem, da sem prevzel v Zagrebu „Puntigamsko pivovarno v ulici Ilica št. 54. Točim pristna domača vina in izborna pivo ter imam najboljšo kuhinjo. Rojaki obiskujte me, žal ne bude nikomur.

(318) 3-2 **Anton Uratarič**
gostilničar v Zagrebu.

Z zelo ugodnimi pogoji odda takoj trgovino z mešanim blagom

in skladišče za blago gospa **ANA SPITZER** na Bučah pri Kozjem. — Jedno uro razdalje nikake konkurence. Vpraša naj se pisмено ali ustmeno za natančnejša poročila zgoraj imenovano. (321) 1

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporočam častiti duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špicerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Proti božičnim praznikom kupim vsako množino pitanih kapunov. Gospodinje glejte torej, da bodete začele pravočasno pitati, lepši ko bodo, dražji jih bodem plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste sadje tudi divji kostanj vsake množine, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino. Kupim tudi suhe gobe, orehe, suhe in sveže hruške, zelod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi. (293) 52-6 Z veličastovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

Rudolf Tabor

krojač

Celje, Gosposka ulica št. 5.

Priporočam se za izdelovanje oblek za gospode in dečke po najnovjših nošah.

Velika zaloga

vsakovrstnega modnega sukna ter izgotovljenih oblek za gospode in dečke.

Haveloki po najnižjih cenah.

Priporočam se za mnogobrojna naročila

Rudolf Tabor

(263) krojač v Celji. 10

Najnovije stroje za pridelovanje živinske krme, kakor:

stroje za rezanje zmesi, reznice za repo in krompir, mline za drobljenje in mečkanje, za parjenje živinske piče, prenesljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali z neemajliranim vložnim kotlom,

za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe in vozeče, trijere-stroje izbiralnice, izdeluje in razpošilja z jamstvom izvanrednega dela, pri najizvrstnejšem in najbolj pripoznanem izdelovanju

stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnoge kmetijske in domače potrebe i. t. d., dalje stroje za žito, stiskalnice za turšico luščiti (robkavnice), čistilne mline za žito, stiskalnice

Ph. Mayfahrt & Comp.

c. kr. izrečno priv. tovarna za kmetijske stroje, livarnica za železo in parna kovačija

Dunaj, II. Taborstrasse 78.

Odlikovana z nad 400timi zlatimi in srebrnimi svinčnjami.

Ilustrovani katalogi z mnogimi priznanimi pismi brezplačno — ličejo se zastopniki in preprodajalci.

Trgovec pri cerkvi

Franc Kartin

v Št. Jurju ob južni žel.

Trgovina ustanovljena pred 60. leti.

(300) 10-4

Priporočam prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega manufakturnega, suknenega in špicerijskega blaga, soli, barv, železnine in stekla, vina in žganja

Kartin kupi vse v prvih, največjih tovarnah v velikih množinah, zato vsako stvar ceneje prodaja, kakor vsak drugi.

Kartin kupi in plača po najvišji ceni vse kmetijske in poljske pridelke kakor:

jajce	laneno seme
maslo	orehe
fižol	suhe hruške
pšenico	suhe slive.
oves	

Kartin pošlja vse poljske pridelke v tuje dežele, zato je v stanu plačati najvišje cene.

Postrežba točna in vestna.

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja proti kašlju. Z veličastovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hripi, težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine, dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka z natančnim navodilom o vporabi je 75 krajcarjev. Zraven trpotčevega soka je tudi dobro rabiti gorski čaj proti kašlju.

Cena jednemu zavoju gorskega čaja proti kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkem časom sem si naročil od Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one so meni in mojim znancem tako dobro pomagale, da se Vam moram za to dobro zdravilo najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po poštne povzetju

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želočevim boleznim, pospešujejo prebavljenje, čistijo kri, krepčajo želodec. Po teh kapljicah se izgubé vse bolezni v želodcu in črevah ter se dobi dober tek. Paziti je treba na varstveno znamko, ker le one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja se vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 gld. in več pošiljajo se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja po udih in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“ ustala je že po treh dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč se Vam na tem izvanrednem mazilu ostajam pokoren sluga

Bartol Lisčički.

V Strmecu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid) je vrlo dobro zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri prepihu itd. Mazilo krepí izmučene žile, ter pomaga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti previdena z varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varstveno znamko na steklenici. Cena jedni steklenici mazila proti kostoboli z natančnim navodilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.